

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Pascari Iulian în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

Soroca Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 01 noiembrie 2018 până la 07 iunie 2019;

Instanța de apel de la 24 iunie 2019 până la 06 noiembrie 2019;

Instanța de recurs de la 21 ianuarie 2020 până la 03 martie 2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 07 iunie 2019 procesul penal de învinuire a lui **Soroca Andrei XXXXX** în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (l) Cod penal a fost încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul lui Soroca Andrei XXXXX în beneficiul lui Țurcan Anastasia, suma de 4 176,47 (patru mii una sută șaptezeci și șase) lei - cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei - cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

A fost respinsă cererea procurorului Ion Șlicari privind încasarea din contul lui Soroca Andrei XXXXX în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 1 865,20 (una mie opt sute șazeci și cinci) lei - ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Soroca Andrei XXXXX, la data de 30.05.2014, aproximativ la ora 09:30, conducând automobilul de model „Mercedes Atego 815”, cu n/î K AO 553 fiind treaz, deținând permisul de conducere de categoriile „B” „C” și „D”, valabil pentru categoria mijlocului de transport pe care-l ghida, se deplasa pe bd. Moscovei din mun. Chișinău, din direcția str. Miron Costin în direcția str. Kiev. În timpul deplasării, ajungând la trecerea neregulată pentru pietoni semnalizată

prin intermediul marcajului rutier 1.14.1 „Linii paralele cu axa carosabilului, distincte față de celelalte marcaje prin lățimea lor sporită, indică trecerile pentru pietoni; marcajul și indicatoarele rutiere 5.50.1 și 5.50.2 - trecere nedirijată pentru pietoni”, amplasată pînă la intersecția bd. Moscovei cu str. Alecu Russo din mun. Chișinău, conducătorul auto Soroca Andrei XXXXX, nu a manifestat prudență sporită în trafic și avînd încredere exagerată în sine, neapreciind corect situația rutieră reală pe drum în care se afla vehiculul în momentul respectiv, fapt prin care a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume, prevederile pct. 3, în conformitate cu care, „Participanții la trafic sînt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sînt provocate de circumstanțe iminente”; prevederile pct. 10 alin.(1) lit. b), în conformitate cu care, „persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”, prevederile pct. 11 lit. f), în conformitate cu care, „conducătorul de autovehicul este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care se află la marginea carosabilului și intenționează să se angajeze în traversare, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului; în cazul în care înaintea trecerii pentru pietoni s-a oprit sau a redus viteza vreun vehicul, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai după ce s-au asigurat că pe trecere nu sînt pietoni; este interzisă intrarea pe trecerea pentru pietoni dacă în direcția de mers circulația este blocată și prin aceasta conducătorul va fi forțat să oprească, astfel creînd obstacole pietonilor care traversează carosabilul”, prevederile pct. 45 alin. (1) lit. a), b) și d) și alin. (2) al aceluiași punct, potrivit căruia : „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținînd permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului rutier”, prevederile pct. 46 lit.a) al RCR, conform căruia, „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lîngă: a) copii, persoane de vîrstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate”, prevederile art. 22 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 13 1-XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „participanții la traficul rutier sînt

obligati să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic, să nu cauzeze prejudicii mediului înconjurător, proprietății publice sau private”, prevederile art. 23 alin. 3) lit. (a) din aceeași lege, conform căruia, „Conducătorul de Autovehicul este obligat să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere” ca urmare, în zona de acțiune a trecerii de pietoni semnalizată prin indicatorul 5.50.1 și 5.50.2 din Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, a tamponat pietonul Țurcanu Anastasia Toma, care traversa strada de la dreapta spre stânga relativ deplasării mijlocului de transport.

În rezultatul impactului, potrivit Raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 1714/D din 16.07.2014, s-a constatat că, pietonului Țurcanu Anastasia Toma i-au fost cauzate leziuni corporale manifestate prin, fractura închisă în treimea medie claviculei stângi cu deplasare fragmentelor, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală medie. Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Soroca Andrei, a comis infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (1) Cod penal – *„încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății”*.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. *procurorul Șlicari Ion*, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului suma de 1 865,20 lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru instrumentarea cauzei penale.

În motivarea apelului a indicat că, inițierea urmăririi penale într-o cauză penală este declanșată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune suportarea unor cheltuieli judiciare, în scopul stabilirii adevărului și tragerii la răspundere penală a persoanei care a comis o anumită infracțiune.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revin în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, de asemenea obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

3.2. *avocatul Pascari Iulian în numele inculpatului Soroca Andrei*, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat, din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat că, prima instanță, la baza condamnării lui Soroca Andrei a pus declarațiile martorului Petrov Vasile. Anume acest martor a declarat organului de urmărire penală și în instanța de judecată că, accidentul a avut loc la o distanță de 7-10 metri de la trecerea pietonală și nu pe pista de pietoni. De aici reiese că, partea vătămată Țurcan Anastasia nu traversa strada conform Regulamentului Circulației Rutiere.

De asemenea, au fost reținute și declarațiile martorului Cojemeaca Alexandru, care declară că era semnalul roșu a semaforului pentru pietoni la momentul impactului. Conform RCR Capitolul I pct. 7 este dată noțiunea de participant la trafic - persoana care ia parte la procesul circulației în calitate de conducător, pieton sau pasager. La fel, prin rapoartele expertizelor tehnico-științifice se confirmă că viteza automobilului era de 40-45 km/oră, de aici rezultă că inculpatul nu a încălcat limita de viteză admisibilă în spațiile rurale, fapt ce confirmă respectarea de către șofer a reglementărilor RCR.

Concomitent, apelantul a susținut că șoferul era în trafic și ieșirea pe neașteptate a părții vătămate în fața lui pe traseu, și nu pe pista de pietoni, crea o imposibilitate de a frâna un automobil cu tonaj mare. Mai mult ca atât, pînă la pista de pietoni erau aproximativ 10 metri și viteza autocamionului nu era mare. Faptul că tamponarea a avut loc „nu pe pista de pietoni”, eliberează de vinovăție inculpatul deoarece, pietonul urma să se asigure din ambele părți că poate traversa pe pista de pietoni, și doar la culoare verde a semaforului pentru pietoni.

La fel, a mai menționat că Soroca Andrei era angajat în calitate de șofer la o întreprindere, și prin urmare, era firesc să fie citată întreprinderea la care acesta din urmă este angajat și compania de asigurări, pentru a nu prejudicia drepturile sale procesuale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței atacate.

4.1. Pentru a motiva hotărârea adoptată, instanța de apel a apreciat critic argumentul avocatului Pascari Iulian potrivit căruia, declarațiile martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești nu au fost supuse unui studiu de către prima instanță, or, prima instanță a apreciat cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, și care cu certitudine dovedesc faptul că inculpatul, încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere pct. 45 alin. (1) lit. a), b), d) și alin. (2), pct. 11 lit. f), la trecerea nedirijată pentru pietoni, semnalizată cu marcaj rutier, nu a cedat trecerea pietonului Țurcanu Anastasia, care traversa strada de la dreapta spre stînga relativ deplasării mijlocului de transport, iar în rezultatul impactului, potrivit Raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 1714/D din 16.07.2014, s-a constatat că, pietonului Țurcanu Anastasia i-au fost cauzate leziuni corporale manifestate prin fractura închisă în treimea medie claviculei stîngi cu deplasare fragmentelor, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală

medie. Acest fapt fiind confirmat atât prin declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați, cât și prin mijloacele materiale de probă administrate în prezenta cauză penală.

Astfel, probele administrate în prezenta cauză penală dovedesc pe deplin vinovăția inculpatului Soroca Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal în afara oricărui dubiu rezonabil.

Cât ține de argumentele invocate în apelul procurorului, ce vizează încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 1865, 20 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, suportate de stat la efectuarea raportului de expertiză judiciară, instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate. Or, conform art. 143 alin. (1), pct. 2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cazurilor când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. Conform prevederilor articolului 229 alin.(1) Cod de procedură penală coroborate la prevederile art. 227 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Totodată, potrivit art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 „ Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar” (în vigoare din 10 decembrie 2016), în cauzele penale cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la articolul 142 alin. (2) Codul de procedură penală. Cazurile de excepție, prevăzute la art. 142 alin. (2) Codul de procedură penală, sânt legate de cererile despre efectuarea expertizei, înaintate de părțile procesului penal, din inițiativă proprie și pe cont propriu.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către *avocatul Pascari Iulian în numele inculpatului*, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită repunerea în termen a cererii de recurs, casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Soroca Andrei să fie achitat.

În argumentarea soluției de achitare a inculpatului, recurentul a indicat aceleași motive care au fost invocate și în cererea de apel.

Referitor la repunerea în termen a cererii de recurs declarate, avocatul Pascari Iulian a menționat că până la momentul de față nici el și nici inculpatul nu au primit decizia integrală a instanței de apel pronunțată pe caz.

La fel, consideră recurentul că la emiterea deciziei contestate, instanța de apel s-a bazat numai pe probele administrate de partea acuzării, fără a fi luată în vedere și poziția apărării.

5.1. Pe marginea recursului declarat *procurorul* a depus referință prin care solicită respingerea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol. Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei contestate a fost pronunțat la 06 noiembrie 2019 în prezența inculpatului Soroca Andrei și a apărătorului său Pascari Iulian, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 240, vol. II), în cadrul căreia participanților la proces li s-a adus la cunoștință că decizia integrală va fi pronunțată pe data de 04 decembrie 2019 (f.d. 243, vol. II).

Decizia integrală a fost pronunțată în cadrul ședinței din data de 04 decembrie 2019, copia acesteia fiind înmănată părților în aceeași zi (f.d. 7, vol. III).

Dat fiind faptul că atât inculpatul, cât și apărătorul său nu au fost prezenți la ședința dată (f.d. 243, vol. II), și nici nu au anunțat instanța de judecată despre imposibilitatea de a se prezenta, în adresa celor din urmă a fost expediată copia deciziei nominalizate, prin scrisoare de expediere (f.d. 8, vol. III).

Acestea fiind constatate, instanța de recurs conchide că termenul de declarare a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019 expira la data de 05 ianuarie 2020.

Concomitent, Colegiul penal reține că la 22 decembrie 2020, conform ștampilei oficiului poștal de pe plic (f.d. 33, vol. III), avocatul Pascari Iulian în numele inculpatului declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a acestuia.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs ajunge la concluzia că recurentul a avut o posibilitate reală de a depunde în termen recursul vizat, luând în considerare faptul că instanța ierarhic inferioară a cărei hotărâre se contestă, a întreprins toate măsurile procesuale necesare pentru a nu crea impedimente părților în exercitarea căii de atac – recursul ordinar.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10)*, în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces

judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

În această ordine de idei, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că recursul ordinar declarat la 22 decembrie 2020 de către avocatul Pascari Iulian în numele inculpatului Soroca Andrei împotriva deciziei instanței de apel din 06 noiembrie 2019, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Pascari Iulian în numele inculpatului Soroca Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Soroca Andrei XXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *01 aprilie 2021*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan